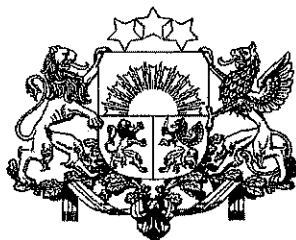

Publicētais numurs	:	C-353/24
Dokumenta numurs	:	1
Reģistra numurs	:	1292086
Iesniegšanas datums	:	15/05/2024
Reģistrēšanas reģistrā datums	:	16/05/2024
Dokumenta veids	:	Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas, kas veikta, izmantojot e-Curia, numurs	:	Dokuments DC205724
Datnes numurs	:	1
Iesniedzējs	:	Veidenbauma Raiva (J358789)

Administratīvā rajona tiesa**Rīgas tiesu nams****LĒMUMS**

Rīgā 2024. gada 13. maijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Agnese Patmalniece,

piedaloties pieteicējas SIA „EUROPARK LATVIA” pārstāvēm Arinai Stivriņai un Ancei Pavasarei un pieteicējas Austrijā reģistrētas komercsabiedrības „SKIDATA GmbH” pārstāvim Renāram Gasūnam, kā arī atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem Helmutam Bušam un Baibai Gedrovicai, trešās personas SIA „19 points” pārstāvei Ancei Pavasarei, kā arī atbilstības pārbaudes institūcijas SIA „Ernst & Young Baltic” pārstāvim Mārtiņam Pakulim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „EUROPARK LATVIA” un Austrijā reģistrētas komercsabiedrības „SKIDATA GmbH” pieteikumiem par Valsts ieņēmumu dienesta 2022. gada 2. septembra lēmuma Nr. 30.3/22.11/4396 atcelšanu.

Pamatlietas priekšmets un fakti, kuriem ir nozīme lietā

[1] Pieteicēja SIA „EUROPARK LATVIA” ir Latvijā reģistrēta komercsabiedrība, kas sniedz transporta autostāvvietas pakalpojumus.

Pieteicēja „SKIDATA GmbH” ir Austrijā reģistrēta komercsabiedrība, kas ražo automātiskās maksāšanas ierīces Austrijā un importē (veicot importu caur meitas uzņēmumiem vai citiem izplatītājiem) šīs ierīces 25 Eiropas Savienības dalībvalstīs, tostarp, Latvijā.

Pieteicēja SIA „EUROPARK LATVIA” 2015. gada 30. jūnijā un 27. novembrī no līdzpieteicējas „SKIDATA GmbH” izplatītāja iegādājās „SKIDATA GmbH” ražotās automātiskās maksāšanas ierīces ar uzstādīšanas un projekta vadības izmaksām. Laika posmā no 2015. gada 8. oktobra līdz 2015. gada 30. decembrim iegādātās astoņas ierīces SKIDATA PARKING.LOGIC (turpmāk – tirdzniecības automāti) reģistrētas Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) vienotajā datubāzē (reģistrā) kā tirdzniecības automāti.

[2] SIA „Ernst & Young Baltic” kā kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu atbilstības pārbaudes (kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu modeļu, modifikāciju un programmas versijas pārbaude, lai pārliecinātos par atbilstību nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām) institūcija (turpmāk – atbilstības pārbaudes institūcija) ar 2022. gada 16. maija vēstuli informēja dienestu par atteikumu izsniegt atbilstības apliecinājumu par kases sistēmas SKIDATA PARKING.LOGIC V29.00 atbilstību nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām (turpmāk – atbilstības apliecinājums), jo tirdzniecības automātu apkalpojošais dienests (komersants, kas pirms darbības uzsākšanas reģistrēts dienesta vienotajā datubāzē (reģistrā)) – SIA „19 points” – nav iesniedzis Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumu Nr. 96 (turpmāk – Lietošanas noteikumi) 121.⁴ punkta 4. apakšpunktā paredzētos datus, proti, tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkodu un izpildkodu.

[3] Ar dienesta 2022. gada 2. septembra lēmumu Nr. 30.3/22.11/4396 kā noslēdzošo lēmumu administratīvajā procesā iestādē tirdzniecības automāti izslēgti no dienesta vienotās datubāzes (reģistra), jo nav veikta atbilstības pārbaude, kuras rezultātā būtu izsniegts atbilstības apliecinājums, kas apstiprinātu atbilstību nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām.

Lēmumā, tostarp, norādīts, ka Lietošanas noteikumu 121.⁴ punkta 4. apakšpunktā ietvertā prasība nav uzskatāma par tehnisku prasību, un par to nav nepieciešams paziņot Eiropas Komisijai atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (turpmāk – Direktīva 2015/1535). Tehniskās prasības elektroniskajām ierīcēm un iekārtām ir ietvertas Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumos Nr. 95 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām”, par kuriem sniegta informācija Eiropas Komisijai un dalībvalstīm.

[4] Pieteicējas SIA „EUROPARK LATVIA” un Austrijā reģistrētā komercsabiedrība „SKIDATA GmbH” ir vērsušās Administratīvajā rajona tiesā par dienesta lēmuma atcelšanu.

Pieteikumos, tostarp, norādīts, ka tirdzniecības automātu reģistrēšanas brīdī normatīvie akti neparedzēja nodokļu maksātājiem, kas izmantoja ierīces, tostarp, tirdzniecības automātus, pienākumu iesniegt reģistrētās programmatūras, kā arī fiskālās atmiņas moduļa pirmkodu un izpildkodu. Šāds pienākums noteikts vēlāk – ar Lietošanas noteikumiem. Pieteicēju ieskatā, šāda prasība ir tehniska prasība, kas bija paziņojama Eiropas Komisijai atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (turpmāk – Direktīva 2015/1535). Tā kā minētā prasība nav paziņota, attiecīgā norma nav pieņemta atbilstošā kārtībā un nav piemērojama.

Pieteicējas uzsver, ka programmatūras lietošanas tiesību iegādes darījuma ietvaros tirdzniecības automātu lietotājs parasti iegūst piekļuvi (lietošanas tiesības)

izpildkodam, jo tas nepieciešams programmatūras funkciju izpildei datorā, taču neiegūst tiesības modificēt vai izplatīt pirmkodu. Pirmkods ir „SKIDATA GmbH” kā tirdzniecības automātu ražotājas komercnoslēpums un SIA „EUROPARK LATVIA” kā tirdzniecības automātu lietotājs nevar patstāvīgi likumīgi iegūt un izplatīt (iesniegt) to reģistrētās programmatūras pirmkodu, ja tam nepiekrīt tirdzniecības automātu ražotājs.

Lai tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkodu iesniegtu atbilstības pārbaudes institūcijai, to ražotājam jānodod pirmkods tirdzniecības automātu apkalpojošajam dienestam, kurš savukārt to iesniedz atbilstības pārbaudes institūcijā, kas to arī uzglabā, lai apkalpojošais dienests pieprasījuma gadījumā atbilstoši lietošanas noteikumu 129.⁴ punkta 6. apakšpunktam 24 stundu laikā reģistrētās programmas pirmkodu iesniegtu nodokļu administrācijai.

Pieteicēju ieskatā, minētais nesamērīgi ierobežo tirdzniecības automātu ražotāja intelektuālā īpašuma tiesības (šo tiesību lietošanu) un komercnoslēpuma tiesības uz tirdzniecības automātu programmatūras pirmkodu.

Piemērojamās tiesību normas

Eiropas Savienības tiesību normas

[5] Līguma par Eiropas Savienības darbību:

34. pants: Dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un citi pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību.

35. pants: Dalībvalstu starpā ir aizliegti eksporta kvantitatīvie ierobežojumi un pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību.

36. pants: Šā Līguma 34. un 35. pants neliedz noteikt importa, eksporta vai tranzīta aizliegumus vai ierobežojumus, kas pamatojas uz sabiedrības morāles, sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumiem, uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības, kā arī dzīvnieku un augu aizsardzības, nacionālu mākslas, vēstures vai arheoloģijas bagātību aizsardzības, vai rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības apsvērumiem. Šādus aizliegumus vai ierobežojumus tomēr nedrīkst piemērot dalībvalstu tirdzniecībā kā patvaļīgas diskriminācijas vai slēptas ierobežošanas līdzekļus.”

[6] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (un Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija direktīva 98/48/EK (1998. gada 20. jūlijs), ar kuru groza direktīvu 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā) (turpmāk – Direktīva 98/34):

1. panta 1. punkts: „prece” – jebkura rūpnieciski ražota prece un jebkurš lauksaimniecības produkts, tostarp zivju produkcija.

1. panta 3. punkts: „tehniski parametri” – parametri, kas ietverti dokumentā, kurš nosaka preces nepieciešamās īpašības, piemēram, kvalitātes līmeni, darbību, drošību vai izmērus, ieskaitot prasības, kas piemērojamas precei saskaņā ar nosaukumu, ar kuru precī pārdod, terminoloģiju, simboliem, pārbaudēm un pārbaudžu metodēm, iesaiņojumu, marķēšanu vai etiķetēšanu un atbilstības novērtēšanas procedūrām.

1. panta 4. punkts: „citas prasības” – prasība, kas nav tehniski parametri, kas izvirzītas precei, lai īpaši aizsargātu patērētājus vai vidi, un kas ietekmē tās dzīves ciklu pēc laišanas tirgū, piemēram, izmantošanas, atkārtotas izmantošanas, atkārtotas izlietošanas vai iznīcināšanas nosacījumi, ja šādi nosacījumi var būtiski ietekmēt preces sastāvu vai īpašības, vai tās realizāciju;

1. panta 11. punkts: „tehniskie noteikumi” – tehniski parametri un citas prasības vai noteikumi par pakalpojumiem, ietverot attiecīgus administratīvus noteikumus, kuru ievērošana ir obligāta, *de jure* vai *de facto*, tirdzniecības, pakalpojumu sniegšanas, pakalpojumu sniedzēja izveidošanas vai izmantošanas gadījumā kādā dalībvalstī vai lielā tās daļā, kā arī dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti, izņemot 10. pantā minētos, kas aizliedz preces ražošanu, ieviešanu, tirdzniecību vai izmantošanu vai kas aizliedz pakalpojumu sniegšanu vai izmantošanu, vai uzņēmumu kā pakalpojumu sniedzēju.

7. pants: Dalībvalstis saskaņā ar 8. panta 1. punktu dara Komisijai zināmus visus pieprasījumus standartu institūcijām sagatavot tehniskos parametrus vai standartu konkrētām precēm, lai par šādām precēm pieņemtu tehniskos noteikumus, kā tehnisku noteikumu projektus, un paziņo to pieņemšanas pamatojumu.

8. panta 1. punkts: Saskaņā ar 10. pantu dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu jebkuru tehnisko noteikumu projektu, izņemot gadījumus, ja tas pārņem visu starptautiskā vai Eiropas standarta tekstu. Šajā gadījumā pietiek ar informāciju par attiecīgo standartu; tās paziņo Komisijai pamatojumu šādu tehnisku noteikumu pieņemšanas vajadzībai, ja tas jau nav paskaidrots projektā.

[7] Direktīva Nr. 2015/1535, ar kuru aizstāta un atcelta Direktīva 98/34:

1. panta 1. punkta c) apakšpunkts: „tehniska specifikācija” ir specifikācija, kas ietverta dokumentā, kurš nosaka ražojuma nepieciešamās īpašības, piemēram, kvalitātes līmeni, darbību, drošību vai izmērus, tostarp prasības, kas piemērojamas ražojumam atbilstīgi nosaukumam, ar kuru ražojumu pārdod, terminoloģiju, simboliem, pārbaudēm un pārbaužu metodēm, iesaiņojumu, marķēšanu vai etiķetēšanu un atbilstības izvērtēšanas procedūrām.

1. panta 1. punkta f) apakšpunkts: „tehniskie noteikumi” ir tehniskas specifikācijas un citas prasības vai noteikumi par pakalpojumiem, ietverot attiecīgus administratīvus noteikumus, kuru ievērošana ir obligāta, *de jure* vai *de facto*, tirdzniecības, pakalpojumu sniegšanas, pakalpojumu sniedzēja izveidošanas vai izmantošanas gadījumā kādā dalībvalstī vai lielā tās daļā, kā arī dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti, izņemot 7. pantā minētos, kas aizliedz ražojuma ražošanu, importu, tirdzniecību vai izmantošanu vai kas aizliedz pakalpojumu sniegšanu vai izmantošanu vai arī aizliedz veikt uzņēmējdarbību kā pakalpojumu sniedzējam.

1. panta 1. punkta g) apakšpunkts: „tehnisko noteikumu projekts” ir teksts par tehnisku specifikāciju vai citu prasību, vai noteikumiem par pakalpojumiem, ietverot administratīvus noteikumus, kas formulēti teksta ieviešanai vai lai ieviestu to kā tehnisku noteikumu, tekstam esot sagatavošanas stadijā, kad vēl iespējams izdarīt būtiskus grozījumus.

5. panta g) apakšpunkts: Saskaņā ar 7. pantu dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu jebkuru tehnisko noteikumu projektu, izņemot gadījumus, ja tas pārņem visu starptautiskā vai Eiropas standarta tekstu – tādā gadījumā pietiek ar

informāciju par attiecīgo standartu; tās paziņo Komisijai pamatojumu šādu tehnisku noteikumu pieņemšanas vajadzībai, ja minētais pamatojums jau nav paskaidrots projektā.”

Latvijas tiesību normas

[8] Likuma „Par nodokļiem un nodevām” (turpmāk – Likums):

28.¹ panta 4¹. daļa: Nodokļu maksātāji drīkst lietot elektroniskās ierīces un iekārtas, kuras atbilst nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām un kurām ir veikta atbilstības pārbaude. Elektronisko ierīču un iekārtu apkalpošanu drīkst veikt apkalpojošais dienests, kuram ir veikta normatīvajos aktos noteiktā atbilstības pārbaude.

[9] Lietošanas noteikumu:

121.⁴ punkta 4. punkts: Apkalpojošais dienests kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu modeļu, modifikāciju, programmas versiju atbilstības pārbaudes veikšanai iesniedz institūcijā tehnisko dokumentāciju ražotāja valsts valodā, pievienojot notariāli apliecinātu tulkojumu valsts valodā. Tehniskajā dokumentācijā ietver: reģistrētās programmatūras, kā arī fiskālās atmiņas moduļa pirmkodu (cilvēkam lasāma datora instrukcija, ko rakstījis programmētājs) un izpildkodu (datoram saprotams simbolu kopums, lai izpildītu programmētāja sastādīto programmu).

121.⁵ punkts: Atbilstības pārbaudes institūcija sešu mēnešu laikā no šo noteikumu 121.⁴ punktā norādīto dokumentu saņemšanas izsniedz apkalpojošajam dienestam atbilstības apliecinājumu par kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas modeļa, modifikācijas vai versijas atbilstību nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām vai atteikumu izsniegt atbilstības apliecinājumu, kā arī nosūta to dienestam.

129.⁴ punkta 6. punkts: Reģistrējot Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datubāzē (reģistrā) apkalpojošā dienesta apkalpojamā kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas modeli vai modifikāciju, apkalpojošais dienests, kas ir iekārtas vai ierīces ražotājs vai ražotāja autorizēts pārstāvis, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma 24 stundu laikā – reģistrētās programmas pirmkodu.

129.¹⁷ punkta 1. punkta 1.2.2. apakšpunkts: Dienests izslēdz no dienesta vienotās datubāzes (reģistra): uz lietotāja vārda reģistrētos kases aparātus, hibrīda kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas: nav nodrošinātas prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām. Dienests 15 darbdienu laikā informē lietotāju par izslēgšanu no dienesta vienotās datubāzes (reģistra).

Iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesai ir pamats šaubīties par Eiropas Savienības tiesību normu piemērošanu un interpretāciju

I

Prasības iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu atbilstība tehniska noteikuma jēdzienam

[10] Maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskās prasības nav harmonizētas Eiropas Savienības normatīvu līmenī. Attiecībā uz brīvu preču kustību neharmonizētajā jomā tomēr jāievēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 34.-36. pants, savstarpējas atzīšanas princips, kā arī Direktīva 2015/1535¹.

[11] Preventīvie pasākumi brīvai preču aprītei Eiropas Savienības iekšējā tirgū ieviesti ar Direktīvu 98/34/EK. Šī direktīva nosaka Eiropas Savienības dalībvalstu pienākumu sagatavotos tehnisko noteikumu projektus un ar tiem saistīto informāciju iesniegt izvērtēšanai Eiropas Komisijai un pārējām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Eiropas Komisijas skaidrojošajā materiālā norādīts, ka Direktīva 98/34 attiecas uz testēšanu un testēšanas metodēm, kas aptver tehniskās un zinātniskās metodes, ko izmanto, lai novērtētu konkrētā produkta īpašības, kā arī uz atbilstības novērtēšanas procedūrām, kuras tiek lietotas, lai pārliecinātos par produkta atbilstību prasībām. Šo parametru iekļaušana direktīvas darbības jomā ir ārkārtīgi svarīga, jo testēšanas un atbilstības novērtēšanas procedūras noteiktos apstākļos var negatīvi ietekmēt tirdzniecību².

Tādējādi secināms, ka viens no Direktīvas mērķiem ir ar preventīvu kontroli īpaši aizsargāt preču brīvu aprīti, kas ir viens no Eiropas Savienības pamatiem. Kā viens no līdzekļiem šā mērķa sasniegšanai ir noteikta prasība dalībvalstij iesniegt Eiropas Komisijai jebkuru tehnisko noteikumu projektu (Direktīvas 98/34 8. panta 1. punkts). Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai Direktīvas 98/34 mērķis saistībā ar dalībvalstu pienākumu paziņot tehniskos noteikumus ir dot iespēju tirgus dalībniekiem izmantot iekšējā tirgus priekšrocības, nodrošinot regulāru dalībvalstīs iecerēto projektu publicēšanu, šādi ļaujot tirgus dalībniekiem sniegt novērtējumu par to ietekmi. Direktīvas mērķu kontekstā ir svarīgi, lai dalībvalsts tirgus dalībnieki būtu informēti par citā dalībvalstī pieņemto tehnisko noteikumu projektiem, kā arī to piemērojamību, lai tie varētu zināt tiem iespējami piemērojamo pienākumu apmēru un pirms šo aktu pieņemšanas attiecīgā gadījumā laikus pielāgot savas preces vai pakalpojumus.³

Paziņošanas pienākuma pārkāpumu uzskata par būtisku procesuālo pārkāpumu, kādēļ attiecīgie tehniskie noteikumi kļūst nepiemērojami un valsts tiesām ir jāatsaka

¹ Free movement in harmonised and non-harmonised sectors. Pieejams: https://single-market/economy.ec.europa.eu/single-market/goods/free-movement-sectors_en.

² Directive 98/34/EC: An instrument of co-operation between institutions and enterprises to ensure the smooth functioning of the Internal Market: a Guide to the Procedure for the Provision of Information in the Field of Technical Standards and Regulations and of Rules on Information Society Services. European Commission, 2005, 18. lpp. Pieejams: <https://op.europa.eu/mt/publication-detail/-/publication/6d8a677d-06ab-48b6-ba46-73b8150e6c51>.

³ Eiropas Savienības Tiesas 2016. gada 4. februāra spriedums lietā „*Criminal proceedings against Sebat Ince*”, C-336/14, ECLI:EU:C:2016:72, 82.-83. punkts.

attiecīgos tehniskos noteikumus piemērot personām⁴. No paziņošanas pienākuma neizpildes izrietošā nepiemērojamība neattiecas uz visām nepaziņotā likuma normām, bet gan tikai uz tajā ietvertajiem tehniskajiem noteikumiem⁵.

2015. gada 9. septembrī tika pieņemta Direktīva 2015/1535, atceļot Direktīvu 98/34. Gan Direktīva 98/34, gan Direktīva 2015/1535 noteic nemainīgas prasības, ka dalībvalstij ir jāiesniedz Eiropas Komisijai jebkurš tehnisko noteikumu projekts.

[12] Jēdzienā „tehniskie noteikumi” saskaņā ar Direktīvas 98/34 1. panta 11. punktu ir ietvertas četras pasākumu kategorijas. Šīs kategorijas ir: 1) „noteikumi par pakalpojumiem” minētās direktīvas 1. panta 5. punkta izpratnē 2) „tehniski parametri”, kā noteikts šīs direktīvas 1. panta 3. punktā, 3) „citas prasības”, kā noteikts šīs direktīvas 1. panta 4. punktā un 4) noteikumi, „kas aizliedz preces ražošanu, ieviešanu, tirdzniecību vai izmantošanu”, kuri minēti šīs direktīvas 1. panta 11. punktā.⁶

Lai konstatētu, vai prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu, par kuras izpildi tiesā ir strīds, uzskatāma par tehnisko noteikumu, nepieciešams pārliecināties, vai tā ietilpst kādā no iepriekš norādītajām kategorijām.

[13] Tiesas ieskatā, konkrētajā gadījumā nav šaubu, ka tirdzniecības automāti ir „prece” Direktīvas 1. panta 1. punkta izpratnē, līdz ar to prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu nebūtu uzskatāma par Direktīvas 1. panta 5. punktā minētajiem „noteikumiem par pakalpojumiem”.

[14] Saskaņā ar Direktīvas 98/34 1. panta 3. punktu „tehniskie parametri” ir parametri, kas ietverti dokumentā, kurš nosaka preces nepieciešamās īpašības, piemēram, kvalitātes līmeni, darbību, drošību vai izmērus, ieskaitot prasības, kas piemērojamas precei saskaņā ar nosaukumu, ar kuru precī pārdod, terminoloģiju, simboliem, pārbaudēm un pārbaužu metodēm, iesaiņojumu, marķēšanu vai etiķetēšanu un atbilstības novērtēšanas procedūrām. Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai jēdziens „tehniskie parametri” nozīmē, ka ieviestajam pasākumam jābūt attiecināmam uz precī vai tās iepakojumu un prasībām attiecībā uz īpašībām, kurām jāpiemīt precei.⁷

⁴ Eiropas Savienības Tiesas 1996. gada 30. aprīļa spriedums lietā „*CIA Security International SA and Signalson SA, Securitel SPRL*”, C-194/94, [ECLI:EU:C:1996:172](#), 54. punkts; 2005. gada 8. septembra spriedums lietā „*Lidl Italia Srl v Comune di Stradella*” C-303/04, [ECLI:EU:C:2005:528](#), 23. punkts; 2010. gada 25. aprīļa spriedums lietā „*Criminal proceedings against Lars Sandström*”, C-433/05, [ECLI:EU:C:2010:184](#), 43. punkts; 2014. gada 10. jūlija spriedums lietā „*Lars Ivansson and Others*”, C-307/13, [ECLI:EU:C:2014:2058](#), 48. punkts; 2016. gada 27. oktobra spriedums lietā „*James Elliott Construction Limited v Irish Asphalt Limited*”, C-613/14, [ECLI:EU:C:2016:821](#), 64. punkts.

⁵ Eiropas Savienības Tiesas 2017. gada 1. februāra spriedums lietā „*Município de Palmela v Autoridade de Segurança Alimentar e Económica (ASAE) – Divisão de Gestão de Contraordenações*”, C-144/16, [ECLI:EU:C:2017:76](#), 37. punkts un tajā norādītā judikatūra.

⁶ Eiropas Savienības Tiesas 2016. gada 4. februāra spriedums lietā „*Criminal proceedings against Sebat Ince*”, C-336/14, [ECLI:EU:C:2016:72](#), 70. punkts; 2016. gada 13. oktobra spriedums lietā „*Naczelnik Urzędu Celnego I w Ł. v G.M. and M.S.*”, C-303/15, [ECLI:EU:C:2016:771](#), 18. punkts; 2014. gada 10. jūlija spriedums lietā „*Lars Ivansson and Others*”, C-307/13, [ECLI:EU:C:2014:2058](#) 16. punkts; 2012. gada 19. jūlija spriedums apvienotajās lietās „*Fortuna sp. z o.o. and Others v Dyrektor Izby Celnej w Gdyni*”, C-213/11, C-214/11 un C-217/11, [ECLI:EU:C:2012:495](#), 27. punkts un tajā minētā judikatūra.

⁷ Eiropas Savienības Tiesas 2001. gada 8. marta spriedums lietā „*Criminal proceedings against Georgius van der Burg*”, C-278/99, [ECLI:EU:C:2001:143](#), 20. punkts; 2002. gada 22. janvāra spriedums lietā

Ja šāda prasība ir *de jure* obligāta, lai šīs preces tirgotu, tas uzskatāms par „tehnisku parametru”.⁸

Tiesas ieskatā, prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu pirmšķietami nenosaka tirdzniecības automātu raksturlielumu atbilstību noteiktiem parametriem un nenorāda īpašības, kam jāpiemīt tirdzniecības automātiem. Tomēr Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā nav rodama viennozīmīga atbilde uz jautājumu, vai prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu nebūtu uzskatāma par prasību attiecībā uz īpašībām, kas piemērojama tirdzniecības automātiem (precei) saskaņā ar atbilstības novērtēšanas procedūrām, jo šāda īpašība (pirmkoda esība) nepiemīt visām precēm. Tamdēļ par prasību „attiecībā uz īpašībām” varētu tikt uzskatīta prasība, lai tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkods būtu pieejams (tīktu iesniegts) atbilstības pārbaudes institūcijai, jo šāda prasība nevar tikt izvirzīta precēm, kurām pirmkoda esība (īpašība) nepiemīt.

[15] „Citas prasības” Direktīvas 98/34 1. panta 4. punkta izpratnē ir tiesību normās ietverti „nosacījumi”, kas nav tehniski parametri, kas izvirzīti precei, lai īpaši aizsargātu patērētājus vai vidi, un kas ietekmē tās dzīves ciklu pēc laišanas tirgū, piemēram, izmantošanas, atkārtotas izmantošanas, atkārtotas izlietošanas vai iznīcināšanas nosacījumi, ja šādi nosacījumi var būtiski ietekmēt preces sastāvu vai īpašības, vai tās realizāciju.⁹

Lietošanas noteikumu 121.⁴ punkta 4. apakšpunkta nosacījums ir nepieciešams un izpildāms, lai atbilstības pārbaudes institūcija veiktu tirdzniecības automātu atbilstības pārbaudi. Tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkoda neiesniegšanas gadījumā atbilstības pārbaudes institūcija izdod negatīvu atbilstības pārbaudes atzinumu, savukārt dienests izslēdz tās no vienotās datubāzes (reģistra), kā rezultātā tirdzniecības automātus nav iespējams izmantot darījumu reģistrācijai un skaidras vai bezskaidras naudas uzskaitēi (monētārai un fiskālai uzraudzībai), kas faktiski nozīmē ierobežojumus tos pārdot Latvijas tirgū, jo Latvijas tirgū strādājošiem uzņēmumiem un organizācijām, kas varētu izmantot tirdzniecības automātus konkrētajam mērķim, nav intereses iegādāties tādus tirdzniecības automātus, kuri nav pilnvērtīgi izmantojami komercdarbībā. Tādējādi secināms, ka prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu faktiski var ietekmēt tirdzniecības automātu tirdzniecību (realizāciju).

Vienlaikus prasības iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu mērķis nav aizsargāt patērētājus vai vidi, bet gan īstenot valsts kontroli pār nodokļu reģistrēšanas pienākuma izpildi. Tomēr prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu varētu būt kvalificējama kā „nosacījums” saistībā ar attiecīgās preces izmantošanu vai valsts

---

„Canal Satélite Digital SL v Administración General del Estado, and Distribuidora de Televisión Digital SA (DTS)”, C-390/99, [ECLI:EU:C:2002:34](#), 45. punkts; 2005. gada 21. aprīļa spriedums lietā „Criminal proceedings against Lars Erik Staffan Lindberg”, C-267/03, [ECLI:EU:C:2005:246](#), 57. punkts.

⁸ Eiropas Savienības Tiesas 1997. gada 20. marta spriedums lietā „Bic Benelux SA v Belgian State”, C-13/96, [ECLI:EU:C:1997:173](#), 23. punkts.

⁹ Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 19. jūlija spriedums apvienotajās lietās „Fortuna sp. z o.o. and Others v Dyrektor Izby Celnej w Gdyni”, C-213/11, C-214/11 un C-217/11, [ECLI:EU:C:2012:495](#), 35. punkts un tajā minētā judikatūra; 2005. gada 21. aprīļa spriedums lietā „Criminal proceedings against Lars Erik Staffan Lindberg”, C-267/03, [ECLI:EU:C:2005:246](#), 72. punkts.

pasākumu, kas pieder pie Direktīvas 98/34 1. panta 11. punktā minētās tehnisko noteikumu kategorijas. Piederība vienai vai otrai no šīm divām valsts pasākuma tehnisko noteikumu kategorijām ir atkarīga no aizlieguma piemērošanas jomas, kas noteikta ar šo pasākumu¹⁰.

No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras konstatējams, ka Direktīvas 98/34 1. panta 11. punktā paredzētā trešā tehnisko noteikumu kategorija, kas cita starpā attiecas uz izmantošanas aizliegumu, nozīmē, ka attiecīgo valsts tiesību normu piemērošanas joma ievērojami pārsniedz atsevišķus iespējamus attiecīgās preces izmantošanas ierobežojumus un tādējādi šīs normas nav vienkāršs attiecīgās preces izmantošanas aizliegums.¹¹ Trešā kategorija, kas aizliedz preces ražošanu, ieviešanu, tirdzniecību vai izmantošanu ir jāuzskata par tehniskā noteikuma veidu.¹²

Konkrētajā gadījumā, lai gan prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu nesatur izmantošanas aizliegumu, tā tomēr jomās, kas tiek regulētas fiskālā aspektā, faktiski rada šādu aizliegumu kopsakarā ar Likuma 28.¹ panta 4.¹ daļu.

[16] Ņemot vērā iepriekš minēto, prasība iesniegt tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkodu varētu būt kvalificējama gan kā „tehnisks parametrs”, gan kā „nosacījums”, gan „aizliegums” Direktīvas 98/34 izpratnē. Eiropas Savienības Tiesas judikatūra nesniedz skaidru atbildi uz jautājumu, vai un kurai „tehnisko noteikumu” kategorijai šāda prasība atbilst.

Līdz ar to Eiropas Savienības Tiesai ir uzdodams jautājums, vai Direktīvas 98/34 1. panta 11. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pie „tehniskajiem noteikumiem”, kuru projekti saskaņā ar šīs direktīvas 8. panta 1. punktu ir jādara zināmi Komisijai, ir pieskaitāma tiesību norma, atbilstoši kurai apkalpojošajam dienestam ir pienākums iesniegt atbilstības pārbaudes institūcijai reģistrētās programmatūras, kā arī fiskālās atmiņas moduļa pirmkodu.

II

Prasības iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu atbilstība pasākumam ar importa kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību

[17] Kā jau iepriekš minēts, Latvijas normatīvie akti tirdzniecības automātu ražotājam noteic pienākumu izsniegt tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkodu atbilstības pārbaudes veikšanai. Pirmkoda neiesniegšanas gadījumā atbilstības pārbaudes institūcija atsaka izsniegt atbilstības apliecinājumu, kas secīgi ir pamats nodokļu administrācijas lēmuma pieņemšanai par tirdzniecības automātu izslēgšanu no dienesta vienotās datubāzes (reģistra), jo tie neatbilst nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām. Neatbilstība nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām

¹⁰ Eiropas Savienības Tiesas 2016. gada 13. oktobra spriedums lietā „Naczelnik Urzędu Celnego I w Ł. v G.M. and M.S”, C-303/15, [ECLI:EU:C:2016:771](#), 20. punkts.

¹¹ Eiropas Savienības Tiesas 2005. gada 21. aprīļa spriedums lietā „Criminal proceedings against Lars Erik Staffan Lindberg”, C-267/03, [ECLI:EU:C:2005:246](#), 76. punkts.

¹² Turpat, 54. punkts.

līdz tirdzniecības automātus izmantot darījumu reģistrācijai un skaidras vai bezskaidras naudas uzskaitēi, tādējādi faktiski apgrūtinot pieteicējas „SKIDATA GmbH” tirdzniecības automātu izplatīšanu Latvijas teritorijā.

[18] Līguma par Eiropas Savienības darbību 34.-36. pants garantē brīvu preču apriti, kas ir viens no Eiropas Savienības pamatprincipiem.

Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, ka visi dalībvalstu pieņemtie tirdzniecības noteikumi, kas var tieši vai netieši, faktiski vai potenciāli kavēt Kopienas iekšējo tirdzniecību, jāuzskata par pasākumiem ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību¹³. Tiesas argumentācija tika precizēta *Cassis de Dijon* lietas spriedumā, kurā noteica principu, ka ikvienu ražojumu, ko legāli ražo un tirgo kādā no dalībvalstīm saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts taisnīgiem un tradicionāliem noteikumiem un ražošanas procesiem, jāļauj laist jebkuras citas dalībvalsts tirgū¹⁴.

Pat ja pasākuma mērķis nav regulēt preču tirdzniecību starp dalībvalstīm, noteicošā ir tā faktiskā vai iespējamā ietekme uz tirdzniecību Kopienā. Saskaņā ar šo kritēriju, ja valstu tiesību akti nav tikuši saskaņoti, preču brīvas aprites šķēršļi, kas rodas, precēm no citām dalībvalstīm, kur tās ir likumīgi ražotas vai tirgotas, piemērojot noteikumus par prasībām, kurām šīm precēm jāatbilst (piemēram, attiecībā uz nosaukumu, formu, izmēru, svaru, sastāvu, noformējumu, marķējumu, iepakojumu), pat ja šie noteikumi vienādi attiecas uz visām precēm, ir pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību, ja vien to piemērošana nav pamatota ar vispārējām interesēm atbilstošu mērķi, kas ir primārs attiecībā pret preču brīvu apriti.¹⁵

Savā judikatūrā Eiropas Savienības Tiesa tāpat ir kvalificējusi kā pasākumu ar līdzvērtīgu iedarbību, ko aizliedz Līguma par Eiropas Savienības darbību 34. pants, valsts tiesību normas, kas citā dalībvalstī likumīgi ražotu un tirgotu precī pakļauj papildu kontrolēm, ievērojot Kopienas tiesībās paredzētos un pieļaujamos izņēmumus.¹⁶

Tomēr Līguma par Eiropas Savienības darbību 34. panta piemērošanas jomu ierobežo Eiropas Savienības Tiesas spriedums *Keck* lietā, kurā noteikts, ka minētais pants neattiecas uz dažiem tirdzniecības noteikumiem, ja tie nav diskriminējoši, proti, tie attiecas uz visiem attiecīgajiem tirgotājiem, kuri darbojas valsts teritorijā, un kā juridiski, tā faktiski vienādi attiecas uz iekšzemes ražojumu un citu dalībvalstu

¹³ Eiropas Savienības Tiesas 1974. gada 11. jūlija spriedums lietā „Procureur du Roi v Benoît and Gustave Dassonville”, C-8/74, [ECLI:EU:C:1974:82](#) un 2005. gada 15. novembra sprieduma lietā „Commission of the European Communities v Republic of Austria”, C-320/03, [ECLI:EU:C:2005:684](#), 63.-67. punkts.

¹⁴ Eiropas Savienības Tiesas 1979. gada 20. februāra spriedums lietā „Rewe-Zentral AG v Bundesmonopolverwaltung für Branntwein”, C-120/78, [ECLI:EU:C:1979:42](#).

¹⁵ Eiropas Savienības Tiesas 1979. gada 20. februāra spriedums lietā „Rewe-Zentral AG v Bundesmonopolverwaltung für Branntwein”, C-120/78, [ECLI:EU:C:1979:42](#), 6., 14. un 15. punkts; 1997. gada 26. jūnija spriedums lietā „Vereinigte Familienpress Zeitungsverlags- und vertriebs GmbH v Heinrich Bauer Verlag”, C-368/95, [ECLI:EU:C:1997:325](#), 8. punkts, 2003. gada 11. decembra spriedums lietā „Deutscher Apothekerverband eV v 0800 DocMorris NV and Jacques Waterval”, C-322/01, [ECLI:EU:C:2003:664](#), 67. punkts.

¹⁶ Eiropas Savienības Tiesas 2002. gada 22. janvāra spriedums lietā „Canal Satélite Digital SL v Administración General del Estado, and Distribuidora de Televisión Digital SA (DTS)”, C-390/99, [ECLI:EU:C:2002:34](#), 36. un 37. punkts, 2003. gada 8. maija spriedumu lietā „ATRAL SA v Belgian State”, C-14/02, [ECLI:EU:C:2003:265](#), 65. punkts.

izcelsmes ražojumu tirdzniecību¹⁷. Faktiski, ja minētie nosacījumi ir izpildīti, šāda tiesiskā regulējuma piemērošana citu dalībvalstu izcelsmes ražojumiem, kas atbilst attiecīgo valstu noteiktajām prasībām, nav uzskatāma par tādu, kas liedz citu dalībvalstu izcelsmes ražojumiem pieeju tirgum vai traucē šo pieeju vairāk nekā vietējiem ražojumiem.¹⁸ Vienlaikus par tirdzniecības noteikumiem netiek atzīti tie pasākumi, kas pat mazākajā mērā ietekmē preču pieeju tirgum (*market access*).¹⁹ Šādi pasākumi neietilpst *Keck* formulas tvērumā un tātad automātiski nav pieļaujami.²⁰

Tai pašā laikā Līguma par Eiropas Savienības 36. pants uzsver, ka pasākumiem tieši jāietekmē sabiedrības aizsargājamās intereses, un tie nedrīkst būt stingrāki nekā nepieciešams (proporcionalitātes princips). Turklāt Eiropas Savienības Tiesa *Cassis de Dijon* spriedumā atzina, ka dalībvalstis var noteikt izņēmumus, uz kuriem līdzvērtīgas iedarbības pasākumu aizliegums neattiecas, pamatojoties uz obligātām prasībām (kas cita starpā attiecas uz fiskālās uzraudzības efektivitāti, sabiedrības veselības aizsardzību, komerciālu darījumu taisnīgumu un patērētāju aizsardzību).

Minētie Eiropas Savienības Tiesas nolēmumi veido savstarpējas atzīšanas principa ietvaru.

[19] Prasība iesniegt tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkodu ir izvirzīta visiem tirdzniecības automātiem (gan importa, gan vietējā ražojuma precēm), līdz ar to šāda prasība nav diskriminējoša.²¹ Tāpat prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu, kas pats par sevi ietilpst tirdzniecības automātu programmatūrā, neaizliedz tirdzniecības automātu realizēšanu Latvijas teritorijā, tā vienīgi nosaka, ka jomās, kas tiek regulētas fiskālā aspektā, attiecībā uz tiem ir jāveic atbilstības pārbaudes procedūra, kuras ietvaros ir iesniedzams tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkods, un tā ir jāveic neatkarīgi no tā, vai šāda procedūra jau ir veikta tirdzniecības automātu ražotājvalstī (lietā nav informācijas, ka šāda prasība būtu noteikta Austrijā vai citās Eiropas Savienības valstīs, kurās pieteicēja „SKIDATA GmbH” izplata tirdzniecības automātus). Kā atzinusi Latvijas autostāvvietu operatoru asociācija, izvērtējot pieejamos „sertificētos” tirdzniecības automātus, Latvijas tirgū šobrīd nav pieejams neviens no pasaulē atzītu ražotāju moderniem tehniskiem risinājumiem autostāvvietu objektu apsaimniekošanai, kas faktiski ir pamatojams ar apstākli, ka šādu tirdzniecības automātu ražotāji nevēlas atklāt reģistrētās

¹⁷ Eiropas Savienības Tiesas 1993. gada 24. novembra spriedums apvienotajās lietās „*Criminal proceedings against Bernard Keck and Daniel Mithouard*”, C-267/91 un C-268/91, [ECLI:EU:C:1993:905](#), 16.-17. punkts.

¹⁸ Eiropas Savienības Tiesas 1993. gada 24. novembra spriedums lietā „*Criminal proceedings against Bernard Keck and Daniel Mithouard*”, C(skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Keck un Mithouard, 17. punkts).

¹⁹ Eiropas Savienības Tiesas 1997. gada 9. jūlija spriedums apvienotajās lietās „*Konsumentombudsmannen (KO) v De Agostini (Svenska) Förlag and TV-Shop i Sverige AB*”, C-34/95 līdz C-36/95, [ECLI:EU:C:1997:344](#), 43. punkts; 2009. gada 10. februāra spriedums lietā „*Commission of the European Communities v Italian Republic*”, C-110/05, [ECLI:EU:C:2009:66](#), 58. punkts.

²⁰ Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 26. aprīļa spriedums lietā „*Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT) v Administración del Estado*”, C-456/10, [ECLI:EU:C:2012:241](#), 38-42. punkts.

²¹ Eiropas Savienības Tiesas 1977. gada 16. marta spriedums lietā „*Commission of the European Communities v French Republic*”, C-68-76, [ECLI:EU:C:1977:48](#), 14. punkts.

programmatūras pirmkodu, kas ir tirdzniecības automātu ražotāja ar intelektuālā īpašuma tiesībām (patentu (ar patentiem ir aizsargātas atsevišķas programmatūras komponentes) un autortiesību) un komercnoslēpuma tiesībām aizsargāts objekts. Tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkoda nonākšanas trešās personas rīcībā gadījumā pastāv risks to izmantot citiem mērķiem, piemēram, radot konkurējošus produktus vai izmainot programmatūru, taču Latvijas tiesiskajā regulējumā nav risināti jautājumi par atbilstības pārbaudē iesaistīto institūciju (apkalpojošā dienesta, atbilstības pārbaudes institūcijas un nepieciešamības gadījumā arī nodokļu administrācijas) turpmākām darbībām ar iegūto pirmkodu (tostarp, programmatūras testēšanu un uzglabāšanu), kas nodrošinātu reģistrētās programmatūras pirmkoda aizsardzību. Minētais ir iemesls, kā dēļ arī pieteicēja „SKIDATA GmbH” ir atteikusies izsniegt tirdzniecības automātu reģistrētās programmatūras pirmkodu.

Līdz ar to, tiesas ieskatā, šāds tiesiskais regulējums padara tirdzniecības automātu importu grūtāku un dārgāku tādējādi, ka tā var atturēt ieinteresētās personas (tostarp, pieteicēju „SKIDATA GmbH”) tirgot šādus tirdzniecības automātus Latvijā, ja tirdzniecības automātus nevar izmantot darījumu reģistrācijai un skaidras vai bezskaidras naudas uzskaitē (monetārā un fiskālā jomā). Līdz ar to prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu nav tirdzniecības nosacījums iepriekš minētā sprieduma lietā *Keck* un *Mithouard* judikatūras izpratnē un tā varētu tikt uzskatīta par pasākumu ar importa kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību.

Tādējādi Eiropas Savienības Tiesai ir uzdodams jautājums, vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka par pasākumu ar importa kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību ir uzskatāma prasība iesniegt atbilstības pārbaudes institūcijai reģistrētās programmatūras pirmkodu.

[20] Ja prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu ir atzīstama par pasākumu ar importa kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīgu darbību, ir jāpārbauda, vai šo prasību, ņemot vērā tās ierobežojošo ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, var attaisnot, pamatojot ar kādu no Līguma par Eiropas Savienības darbību 36. pantā minētajiem apsvērumiem vai kādu no Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā nostiprinātiem obligātiem vispārējo interešu apsvērumiem, un, ja nepieciešams, vai šāds ierobežojums ir atbilstošs izvirzītā mērķa sasniegšanai un nepārsniedz šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo.²²

Eiropas Savienības Tiesa ir vairākkārt atzinusi, ka nodokļu kontroles efektivitāte var attaisnot tādu tiesisko regulējumu, kas ierobežo pamatbrīvības (tostarp, brīvu preču apriti).²³ Kā konstatējams no Lietošanas noteikumu anotācijas, to mērķis ir nodrošināt nodokļu samaksu, novēršot iejaukšanos kases aparātu programmatūrā vai

²² Eiropas Savienības Tiesas 2003. gada 19. jūnija spriedums lietā „*Commission of the European Communities v Italian Republic*”, C-420/01, [ECLI:EU:C:2003:363](#), 29. punkts; 2004. gada 5. februāra spriedums lietā „*Commission of the European Communities v Italian Republic*”, C-270/02, [ECLI:EU:C:2004:78](#), 21. punkts.

²³ Eiropas Savienības Tiesas 1992. gada 28. janvāra spriedums lietā „*Hanns-Martin Bachmann v Belgian State*”, C-204/90, [ECLI:EU:C:1992:35](#), 18. punkts; 1997. gada 15. maija spriedums lietā „*Futura Participations SA and Singer v Administration des contributions*”, C-250/95, [ECLI:EU:C:1997:239](#), 31. punkts; 1999. gada 28. oktobra spriedums lietā „*Skatteministeriet v Bent Vestergaard*”, C-55/98 [ECLI:EU:C:1999:533](#), 23. punkts.

konstrukcijā.²⁴ Tādējādi tiesa secina, ka prasībai iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu ir likumīgs mērķis – nodrošināt fiskālo uzraudzību un atbilstošas kontroles iespējas, lai novērstu maksājumu neregistrēšanas un nodokļu nesamaksas iespējas. Turklāt tā šķiet piemērota šī mērķa sasniegšanai.

Tomēr rodas jautājums, vai prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu ir nepieciešama izvirzītā mērķa sasniegšanai. Dienests ir skaidrojis, ka tieši pirmkoda un izpildkoda iesniegšana ir tas, kas nodrošina pilnīgas informācijas saņemšanu, ievērojot, ka pastāv iespēja realizēt slēptā pirmkoda funkcionalitātes iekļaušanu pirmkodā (pakārtoti kompilējot izpildkodā, kā rezultātā var tikt dzēsti dati), kas tiek realizēta, izmantojot dažādas metodes un tehnikas. Vienlaikus šaubas par nepieciešamību rada apstākļi, ka citās Eiropas Savienības dalībvalstīs attiecīgo pārbaūžu veikšanai pieteicēja nodrošina tirdzniecības automātu lietojumprogrammas saskarni (*Application Programming Interface*), kas ir savienotājs starp „SKIDATA GmbH” lietojumprogrammu un atbilstības pārbaudes institūcijas programmatūrām un, kuru izmantojot, atbilstības pārbaudes institūcija iegūst visu nepieciešamo maksājumu informāciju. Kā skaidrojusi pieteicēja, katra tirdzniecības automātu programmatūras versija un arī tās labojumi tiek pārbaudīti gan automātiski, gan manuāli, tostarp veicot datubāzes integritātes pārbaudes, un sistēma tiek arī cikliski auditēta saskaņā ar PCI DSS (Maksājumu karšu nozares datu drošības standarta) prasībām, tādējādi nodrošinot programmatūras datu negrozāmību. Papildus norādāms, ka pieteicēja „SKIDATA GmbH” bija piekritusi tirdzniecības automātu atbilstības pārbaudes veikšanai izsniegt pirmkoda daļu, kas attiecas uz maksājuma un nodokļu reģistrēšanu, taču atbilstības pārbaudes institūcija šādu pieeju neapstiprināja, pieprasot pilnu tirdzniecības automātu programmatūras pirmkodu, kas faktiski ir pieteicējas „SKIDATA GmbH” tiesību visvairāk ierobežojošs līdzeklis. Šajā sakarā arī piezīmējams, ka lietas materiāli nesatur informāciju, kas radītu šaubas par pieteicēju vai apkalpojošā dienesta negodprātību.

Tādējādi Eiropas Savienības Tiesai ir uzdodams jautājums, vai prasība iesniegt reģistrētās programmatūras pirmkodu ir samērīga attiecībā uz nodokļu kontroles efektivitāti.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, Administratīvā procesa likuma 104.¹ pantu, 273. panta 5. punktu un 275. panta 7. punktu, Administratīvā rajona tiesa

nolēma

uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā 1. panta 11. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pie „tehniskajiem

²⁴ Ministru kabineta noteikumu projekta „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija). Pieejams: https://likumi.lv/wwraksti/ANOTACIJAS/TAP/2005/FMANOT_160913_KA_LIETOSAN.2850.DOC.

noteikumiem”, kuru projekti saskaņā ar šīs direktīvas 8. panta 1. punktu ir jādara zināmi Komisijai, ir pieskaitāma tiesību norma, atbilstoši kurai apkalpojošajam dienestam ir pienākums iesniegt atbilstības pārbaudes institūcijai reģistrētās programmatūras pirmkodu?

2) Vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka par pasākumu ar importa kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību ir uzskatāma prasība iesniegt atbilstības pārbaudes institūcijai reģistrētās programmatūras pirmkodu?

3) Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu ir apstiprinoša, vai šāds pasākums ir atzīstams par samērīgu attiecībā uz nodokļu kontroles efektivitāti?

Apturēt tiesvedību lietā līdz Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

Signature valid

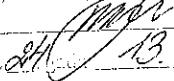
A.Patmalniece

Digitally signed by A. Patmalniece
Date: 2024.05.13 12:26:56 EEST

Apliecinu, ka dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu. Dokumenta oriģināls elektroniski glabājas Tiesu informācijas sistēmā

KOPIJA PAREIZA

Administratīvās rajona tiesas
Kameras vadītāja vietniece

 S. Kaļepina
13. maijā